

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Войтовська А.І.

викладач,

*Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини*

ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ЧУЙНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВНЗ У КОНТЕКСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

В Україні проблема гендерної чуйності у зв'язку з інвалідністю практично не зачіпалася в соціальних дослідженнях, а на Заході ця тема потрапляє в поле академічної дискусії в 1980-ті рр. під впливом соціальних рухів. З одного боку, суспільство відмовляє людям з інвалідністю у статевому вираженні, і найпростіша ілюстрація того – це знаки на туалетах у громадських установах на Заході. Відмітимо, що в Україні людям з особливими потребами на візках взагалі відмовлено у громадській діяльності, зважаючи на велику кількість фізичних бар'єрів, відсутність спеціально обладнаного транспорту, в'їздів у будівлі, ліфтів та місць громадського користування. Гендер виступає найважливішим чинником переживання студентів з інвалідністю (особливо студентки).

У вітчизняній і зарубіжній педагогіці накопичений великий досвід у дослідженні проблем підготовки викладачів. Формування професійно-педагогічних здібностей досліджували Н. Кузьміна, М. Дьяченко, Л. Кандибович, А. Маркова.

Ми виходимо з того, що саме система вищої освіти, яка має сьогодні потужний науково-педагогічний потенціал і працює з молодими людьми, які в майбутньому стануть елітою країни і вестимуть за собою інших, здатна стати основною ланкою у формуванні нових підходів і традицій, що сприятимуть проникненню принципів гендерної рівності в усі сфери життя українського суспільства.

Характеризуючи організацію навчання студентів в умовах української інклюзивної університетської освіти, О. Фудорова відзначає низький рівень централізованої навчально-методичної підготовки викладачів ВНЗ з самостійним вирішенням ними поточних питань інклюзивної освіти шляхом самоосвіти. В університеті, що працює за принципами інклюзії, авторка пропонує використання необхідних інформаційних, технологічних та організаційних ресурсів, зокрема, професійну підготовку викладачів [1, с. 305-308].

Основні уміння в інклюзивному середовищі, перш за все це здатність педагога ВНЗ до *педагогічної взаємодії зі студентами з особливими потребами*, оскільки саме у різноманітній діяльності, яка організована педагогом університету, успішно проходить процес гендерної соціалізації студентів.

Друга особливість полягає у становленні інклюзивної самосвідомості на основі провідної ролі таких рефлексивних процесів, як самоаналіз і прогнозування ефективності власної інклюзивної діяльності, складання певної *програми самоосвіти та самовдосконалення*.

За словами В. Сухомлинського «...немає людей більш допитливих, невгамовних, більш одержимих думками про творчість, як учителі».

Будь-яка форма самоосвіти та самовдосконалення є ефективною, якщо вона має результат. Результатом самоосвітньої діяльності викладача є підвищення рівнів професійної та педагогічної майстерності; захист кандидатських та докторських дисертацій, написання та видання навчально-методичної літератури – підручників, посібників, практикумів, методичних рекомендацій та ін.; розробка нових методик проведення занять; підготовка доповідей та виступів; проведення показових лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять; розробка авторських методів викладання навчальних дисциплін; вивчення передового педагогічного досвіду та ін.

Також ми вважаємо, що адаптація *робочих навчальних програм* до гендерної освіти студентів з особливими потребами є одним із елементів самовдосконалення викладачів вищої школи і має сприяти успішному пристосуванню таких юнаків і дівчат до гендерної соціалізації в умовах ВНЗ.

Ідея впровадження гендерних спецкурсів отримала підтримку й на законодавчому рівні.

Таким чином, ми дійшли висновку, що викладачі ВНЗ постійно мають працювати над програмою самовдосконалення в інклюзивному навчальному середовищі для гендерної чуйності та педагогічно взаємодіяти зі студентами з інвалідністю, впроваджуючи при цьому гендерний підхід у викладанні дисциплін.

Список використаних джерел:

1. Фудорова О. М. Інформаційні, технологічні, організаційні ресурси реалізації інклюзивних принципів в сучасному університеті / О. М. Фудорова // Молодь в умовах нової соціальної перспективи: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир, 24–25 березня 2010 р. – Житомир, 2010. – 438 с.

Ротко О.М.

студент,

Науковий керівник: Нечипоренко В.В.

доктор педагогічних наук, доцент,

Комунальний вищий навчальний заклад

«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»

Запорізької обласної ради

ДІАГНОСТИКА РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

Підготувати майбутніх лідерів – одне з важливих завдань сучасної загальноосвітньої школи. Нашій державі потрібні здібні, талановиті учні, які складуть нову інтелектуальну еліту нації, стануть лідерами сучасності. Процес розвитку лідерських якостей передбачає з'ясування рівня його ефективності. З огляду на це важливим є розглянути методики діагностики лідерських якостей.

Поняття «лідерські якості» у своїх роботах розглядали такі дослідники, як Д. Алфімов, Р. Кричевський, Л. Конишева, Л. Уманський, А. Лутошкін, Є. Жариков, Є. Крушельницький та інші. Методики дослідження лідерських якостей запропоновані у працях Б. Федоришина, Н. Фетіскіна, В. Козлова, Г. Мануйлова та інших.